

GUIA DOCENT
**TÈCNiques D'INVESTIGACIÓ
QUALITATIVA**

Coordinació: BLAVIA GALINDO, CAROLINA

Any acadèmic 2019-20

Informació general de l'assignatura

Denominació	TÈCNiques D'INVESTIGACIÓ QUALITATIVA			
Codi	101721			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Treball Social	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2 4.2
	Nombre de grups	2		0 1
Coordinació	BLAVIA GALINDO, CAROLINA			
Departament/s	GEOGRAFIA I SOCIOLOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 60 Hores no presencials:90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BLAVIA GALINDO, CAROLINA	carolina.blavia@udl.cat	7,8	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Reconèixer particularitats i elements comuns de la investigació quantitativa i qualitativa
- Conèixer els fonaments de la investigació qualitativa
- Conèixer els instruments i estratègies de la investigació qualitativa
- Conèixer la metodologia de la investigació qualitativa
- Aplicar la investigació qualitativa en el disseny d'un projecte
- Redactar un informe d'investigació qualitativa

Competències

CG3: Desenvolupar capacitat per la resolució de problemes i presa de decisions

CG7: Exercir un aprenentatge autònom i adaptació a situacions noves

CE6: Analitzar i avaluar els problemes i les necessitats socials presents a la societat

CE11: Saber com crear, organitzar i gestionar serveis i entitats, controlar la seva eficàcia i assegurar-ne la qualitat

CE13: Familiaritzar-se amb els nous fenòmens i escenaris en els que es pot realitzar algun tipus d'intervenció social

Continguts fonamentals de l'assignatura

MÒDUL 1. INTRODUCCIÓ A LA INVESTIGACIÓ SOCIAL

1. Revisió metodologia d'investigació en les ciències socials.
2. Raó i evidència.
3. La investigació qualitativa.
4. La planificació i disseny de la investigació. Elecció del tipus de tècniques
5. Selecció d'unitats i disseny de la mostra. El problema dels límits

MÒDUL 2. RECOLLIDA DE DADES QUALITATIVES

1. El treball de camp. Fases del treball de camp
2. L'observació etnogràfica
3. El diari de camp
4. L'entrevista (I): l'entrevista en profunditat
5. L'entrevista (II): l'entrevista enfocada
6. Grups de discussió.
7. Mètode genealògic
8. Anàlisi metafòric.
9. La història de vida i l'autobiografia assistida
10. Mètode Delphi
11. Mètodes participatius: Diagnòstic Rural Participatiu (DRP)
12. Recerca de material documental. L'arxiu com a font de dades qualitatives
13. Debats (I). La relació entre investigador i subjectes estudiats: els aspectes ètics de la recerca

MÒDUL 3. INTERPRETACIÓ I ANÀLISI DE LES DADES. PRESENTACIÓ DE RESULTATS

1. La diferència entre discurs i contingut
2. Anàlisi del discurs (oral i textual). Teoria fonamentada i variants.
3. Interpretar les dades obtingudes
4. Relacionar les dades obtingudes
5. Relacionar dades qualitatives amb dades quantitatives i material documental
6. Relacionar/comparar els resultats amb el marc teòric i altres investigacions
7. Presentació de resultats: redacció d'un informe tècnic i un text científic a partir d'una investigació qualitativa
8. Comunicació i presentació pública dels resultats d'anàlisi.

Eixos metodològics de l'assignatura

Les 150 hores de la matèria que té que dur a terme l'alumne s'organitzaran amb les següents activitats d'aprenentatge.

- **Activitats presencials: 60 hores**
 - 42 hores en gran grup. En elles es combinaran les sessions magistrals amb tasques participatives dels alumnes. Es realitzaran activitats i dinàmiques. També classes inverses -Flippedclassroom-. Visualització de vídeos en anglès, castellà i català.
 - 18 hores en grup mitjà. El grup mitjà es fragmentarà amb grups que duren a terme una petita recerca de caire qualitatiu.
- **Activitats no presencials: 90 hores**
 - 20 hores. Lectura de textos
 - 50 hores. investigació i coordinació amb el grup de treball
 - 20 hores. investigació i recerca individual.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	% AVALUACIÓ
MÒD. 1	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar conceptes i eines per la investigació. Promoure l'ús de les tècniques d'investigació. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup	Reflexió sobre els continguts. Participar en les sessions, complementar continguts. Disseny d'una investigació	Disseny de la investigació per grups 30% Lectura i presentació de text 3%
MÒD. 2	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria. Treball de grups	Facilitar conceptes i eines per la investigació. Promoure l'ús de les tècniques d'investigació. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup	Reflexió sobre els continguts. Participar en les sessions, complementar continguts. Realitzar el treball de camp de la investigació	Treball de camp en grups 30% Lectura i presentació de text 4%
MÒD. 3	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria. Treball de grups	Facilitar conceptes i eines per la investigació. Promoure l'ús de les tècniques d'investigació. Estimular la motivació Redactar un article o informe final	Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup	Reflexió sobre els continguts. Participar en les sessions, complementar continguts. Realitzar el treball de camp de la investigació	Redacció de l'informe final 30% Lectura i presentació de text 3%

Sistema d'avaluació

Activitat grupal A 20%

Activitat grupal B 40%

Activitat individual els usos del temps 25%

Participació 15%

20% Treball Grupal: Problematització, disseny i problema focal.

40% Execució disseny d'investigació.

25% Treball d'auto-observació (tècnica qualitativa) i entrevista sobre els usos del temps.

15% Activitats realitzades a l'aula en el gran grup i/o grup mitjà així com la participació activa.

RECORDEU QUE, PER SER AVALUATS, HEU DE PRESENTAR TOTS QUATRE TREBALLS. UN TREBALL NO PRESENTAT ES JA UN SUSPENS.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia obligatòria

Mòdul 1

- Guber, R. (1991). "Algunas pistas epistemológicas del conocimiento antropológico", a *El salvaje metropolitano*. Ed Paidós. Buenos Aires. Pàgines 55-65. Disponible a: <https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbmhbGVqYW5kcm9jZXJkYWdhcmNpYXxneDo5OWFjN2I2NmQ1MTUyZjc>
- Malinowski, B. (1986) "Introducción: Objeto, método y finalidad de esta investigación", a *Los argonautas del Pacífico Occidental*. Barcelona: Planeta Agostini. Pàgines: 19 a 42.

Accessible a: <http://eva.fhuce.edu.uy/file.php/194/63654554-Los-Argonautas-Del-Pacifico-Occidental-Vol-1-Bronislaw-Malinowski.pdf>

- González Ávila, M. (2002) "Aspectos éticos de la investigación cualitativa" *Revista Iberoamericana de educación* 29: 85-104.

Accessible a: <http://files.formacionintegral.webnode.es/200000047-db9aadd8e7/ASPECTOS%20%20C3%89TICOS%20DE%20LA%20INVESTIGACI%C3%93N%20CUALITATIVA.%20GONZ%C3%81LEZ.PDF>

- Eguiluz López, M. et al. (2011) "Una mirada al género en la investigación. Análisis cualitativo" *Atención primaria* 43(10): 531-535.

Accessible: https://ac.els-cdn.com/S0212656711000539/1-s2.0-S0212656711000539-main.pdf?_tid=89a93f8e-d2b6-11e7-a145-0000aacb360&acdnat=1511706889_92bf4268280a80a0fb4229634d4d5e5c

Mòdul 2

- Callejo Gallego, J. (2002) "Observación, entrevista y grupo de discusión: el silencio de tres prácticas de investigación" *Revista española de salud pública* 76(5): 409-422.

Accessible a: http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1135-57272002000500004

- Sanmartín Arce, R. (2000) "La entrevista en el trabajo de campo" *Revista de antropología social* 9: 105-126.

Accessible a: <http://www.redalyc.org/pdf/838/83800906.pdf>

- Calvente, M. G.; Rodríguez, I. M. (2000) "El grupo focal como técnica de investigación cualitativa en salud: diseño y puesta en práctica" *Atención primaria* 25(3): 183-186.

Accessible a: https://ac.els-cdn.com/S021265670078485X/1-s2.0-S021265670078485X-main.pdf?_tid=2c1abdc0-d2b6-11e7-a656-0000aab0f6c&acdnat=1511706732_ed6ed0a5074920effde744c445f47e04

- Geilfus, F. (1998) "Introducción", a *Ochenta herramientas para el desarrollo participativo: Diagnóstico, planificación, monitoreo, evaluación*. San Salvador: IICA-Holanda & Laderas. Pàgines: 1 a 22.

Accessible a: <http://ejoventut.gencat.cat/permalink/aac2bb0c-2a0c-11e4-bcfe-005056924a59>

- Ardèvol, E. et al (2003) "Etnografía virtualizada: la observación participante y la entrevista semiestructurada en línea" *Athenea Digital. Revista de pensamiento e investigación social* 3: 72-92

Accessible a: <http://www.redalyc.org/pdf/537/53700305.pdf>

Mòdul 3

- Slafer, G.A. (2009) "¿Cómo escribir un artículo científico?" *Revista de Investigación en Educación* 6: 124-132.

Accessible a: <http://reined.webs.uvigo.es/ojs/index.php/reined/article/viewFile/59/53>

- Suárez Relinque, C.; Moral Arroyo, G. del; Tomás González Fernández, M. (2013) "Consejos prácticos para escribir un artículo cualitativo publicable en Psicología" *Psychosocial Intervention* 22(1): 71-79.

Accessible a: https://ac.els-cdn.com/S1132055913700097/1-s2.0-S1132055913700097-main.pdf?_tid=08f744d4-d2b7-11e7-ad1d-0000aacb35f&acdnat=1511707103_ec0148b901ae07044c33b7bc337b26c6

Bibliografia complementària

Manuales en tècniques qualitatives

- Alguacil, J. (2011) *Cómo se hace un trabajo de investigación en sociología*. Madrid: Los libros de la Catarata.
- Alonso, L. E. (1998) *La mirada cualitativa en sociología*. Madrid: Fundamentos.
- Belmonte, M. (2011) *Enseñar a investigar*. Bilbao: Mensajero.
- Bourdieu, P.; Chamboredon, J.C.; Passeron, J.C. (2002). *El oficio de sociólogo*. Buenos Aires: Siglo XXI.

- Ceja D'Ancona M.A. (1996) *Metodología cuantitativa: Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis.
- Burgoz Ortiz, N.M (2011) *Investigación cualitativa: miradas desde el trabajo social*. Buenos Aires: Espacio.
- Coffey, A.; Atkinson P. (2005) *Encontrar el sentido a los datos cualitativos: Estrategias complementarias de investigación*. Alicante: Universidad de Alicante.
- Cresswell, R.; Godelier, M.; coord. (1981) *Útiles de encuesta y de análisis antropológicos*. Madrid: Fundamento.
- Delgado, J.M.; Gutiérrez, J.; coord. (1994) *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Síntesis.
- Expósito Verdejo, M. (2003) *Diagnóstico rural participativo*. Santo Domingo: Centro Cultural Poveda.
- García, M.; Ibáñez, J.; Alvira, F.; comp. (1989) *El análisis de la realidad social: Métodos y técnicas de investigación*. Madrid: Alianza.
- Geilfus, F. (1998) *Ochenta herramientas para el desarrollo participativo: Diagnóstico, planificación, monitoreo, evaluación*. San Salvador: IICA-Holanda & Laderas.
- Guber, R. (2004). *El salvaje metropolitano: reconstrucción del conocimiento social en el trabajo de campo*. Buenos Aires: Paidós.
- Hammersley, M.; Atkinson, P. (1994) *Etnografía. Métodos de investigación*. Barcelona: Paidós.
- Ibáñez, J. (1985) *Del algoritmo al sujeto: perspectivas de la investigación social*. Madrid: Siglo XXI.
- Facal, T. (2015) *Guía para elaborar un proyecto de investigación social*. Madrid: Paraninfo.
- León, O. G.; Montero, I. (2015) *Métodos de investigación en Psicología y Educación*. Madrid: Mc Graw-Hill.
- Pujadas, J.J. (1992) *El método biográfico: el uso de las historias de vida en las ciencias sociales*. Madrid: CIS.
- Ruiz Olabuénaga, J.I. (2012) *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto.
- Ruiz Olabuénaga, J.I.; Ispizua, M.A. (1989) *La descodificación de la vida cotidiana: Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto.
- Schwartz, H.; Jacobs, J. (1984) *Sociología cualitativa: Método para la reconstrucción de la realidad*. México: Trillas.
- Sierra Bravo, R. (1991) *Técnicas de investigación social*. Madrid: Paraninfo.
- Taylor S.J.; Bodgan, R. (1986) *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Buenos Aires: Paidós.
- Vallés, M.S. (1997) *Técnicas cualitativas de investigación social: Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid: Síntesis.

Casos de treball de camp

- Barley, N. (2012) *El antropólogo inocente*. Barcelona: Anagrama.
- Goodson, I. (2004) *Historias de vida del profesorado*. Barcelona: Octaedro.
- Higuera Bonfil, A.; coord. (2006) *Trabajo de campo: La antropología en acción*. Mèxic: Plaza y Valdés.
- Izquierdo Chaparro, R. (2013) *Diario de Campo*. Barcelona: Caballo de Troya
- Malinowski. B. (1989) *Diario de campo en Melanesia*. Madrid: Júcar.

Adaptacions a l'avaluació degudes al COVID-19

L'avaluació originalment inclòia un treball grupal tipus treball de camp que calia realitzar-lo contactant amb personal tècnic de l'àmbit del treball social, fent entrevistes, grups de discussió, etc.

Donat que aquesta part no és possible tant per la dificultat de sortir de casa com pel nivell de feina que actualment els professionals de l'àmbit de Serveis Socials estan assumint, canviem l'última activitat avaluativa per un examen final virtual i amb possibilitat de consulta de materials.

La resta d'activitats avaluatives resta igual que es va presentar inicialment.

L'avaluació per tant queda de la següent manera:

Activitat grupal A 20%

Examen final virtual 40%

Activitat individual els usos del temps 25%

Participació 15%

20% Treball Grupal: Problematització, disseny i problema focal.

40% Exàmen final on-line i amb possibilitat de consulta dels materials.

25% Treball d'auto-observació (tècnica qualitativa) i entrevista sobre els usos del temps.

15% Activitats realitzades a l'aula en el gran grup i/o grup mitjà així com la participació activa.

RECORDEU QUE, PER SER AVALUATS, HEU DE PRESENTAR TOTS QUATRE TREBALLS. UN TREBALL NO PRESENTAT ES JA UN SUSPENS.